

kunde nok fortaag, at vi vilde gøre det behageligt for Eleverne at tage Eksamen. Jeg mener dog ikke, at vi skulde sidde herinde for at lave Behageligheder for nogle unge fremmede Menneſter ude i Landet, men hvad vi ville naa, er at faa en Behagelighed for dem, der siden skulde træffe deres Valg mellem disse Menneſter. Folk vilde jo blive præfenterede ſaa jævnt og rent dagligdags ſom muligt — det er jo i det praktiſke Liv, de ſkulde bruges — og hvorfor ſkulde de ſaa ikke bedømmes under lignende Forhold? Den ærede Ordfører ſagde ogſaa, at man havde i det væſentlige indrømmet, at Lærerne ſkulde have Betydning for Eksamens Udfald ved, at de ſkulde tiltræde ſom Cenſorer, men ikke ſom Eksaminatorer. Dette tilfredsſtiller imidlertid ikke mig, thi ſkulde Lærerne ſaa nogen Betydning ſom Cenſorer, kan det kun ſe derved, at de maa trættes med de fremmede Eksaminatorer om Karaktergivningen, og det er en af de forberveligſte Veje at komme ind paa. Det, at Læreren kommer til ſom Eksaminator at præſentere ſine Elever paa dagligdags Maade med de Synspunkter, han har bibragt dem, vil ikke give Anledning til Rivninger og Brydninger mellem dem, der ſkulle foretage Bedømmelſen, men naar, efter at en fremmed Eksaminator førſt har gjort ſin Mening gældende, Lærerne ſkulde afgive deres Bedømmelſe, er Anledningen til Rivninger meget større, idet Lærerne og Cenſorerne vilde komme til at ſtaa paa forſkellige Standpunkter. Dette forekommer mig aldeles utvivſomt, og naar man taler om at bevare et godt Forhold mellem Eksaminatorer og Cenſorer, vil det, at Lærerne ſenere kunne klippe af paa Eksaminatorernes Karakterer, i høj Grad gøre Sagen miſſig og vanſkeligøre at ſaa et godt Forhold til Stede imellem dem.

Der er i Forvejen ſagt ſaa meget om dette Forſlag, at jeg ikke ſkal fordybe mig længere ud i Enteltheder med Henſyn til, hvorledes Forholdet kan komme til at ſtille ſig. Det er derimod et Par andre Punkter, hvortil jeg gerne vil knytte nogle ſaa Bemærkninger. Der er ſaaledes Forſlaget under Nr. 12, ſtillet af et Mindretal, ſom politiſt ſkulde være mine nærmeste. Det er et Forſlag, der er blevet omtalt meget lidt her i Salen. Det gaar ud paa at beſtemme, hvilke Sag der ſkulde høre til den førſte Del af Eksamen, alſaa gaa ud af Underviſningen i de ſidſte Aar. Der er for Lovgivere noget beſtikkende i at ſaa alt beſtent ved Lov, ſaa at Miniſteren ikke kan rokke ved de Grænſer, vi have ſat. Det er fra Folketingets Standpunkt en ret friſtende Stilling, men jeg kan af flere Grunde dog ikke følge

de ærede Forſlagsſtillere ſaa vidt, for det førſte fordi jeg ikke er ſikker paa, at det er en praktiſt Vej at opſtille diſſe Detailbeſtemmelſer i en Lov, ſærlig af den Grund, at Fordringerne til, hvorledes det ſkal indrettes, ſikkert vilde ſtjætte en hel Del med Tiden; de forſkellige Tider vilde gøre forſkellige Krav med Henſyn til Ordningen af Forholdene, med Henſyn til Fagenes Vægt og Betydning, deres Afſlutning og Bevarſe. Jeg ſkal ſærlig nævne en Ting, ſom maatte vil falde nogle for Bryſtet, men ſom jeg ikke ſhry at nævne, nemlig at jeg godt kan tænke mig, ja endog haaber, at et nyt Spørgsmaal kan komme op, ſom ſtaaer i Forbindelſe hermed, nemlig Spørgsmaalet om Religionsunderviſningen i Skolerne. Der gaar ikke ſaa ubetydelig en Storm gennem Landet i Retning af at ſaa den dogmatiſke Religionsunderviſning fjernet fra Almueſkolerne og henlagt til Præſten. Skulde det vinde ſaa megen Kraft og Tilſlutning, hvad jeg vil haabe, at det kan gennemføres i en nær Fremtid, vil jeg finde det naturligt at afſlutte den dogmatiſke Religionsunderviſning paa Seminarierne i to Aar og gøre den færdig med førſte Del af Eksamen. Ingen kan ſige, at det er et Underviſningsſag, der i Virkeligheden kræver at forſættes længere. I alle andre Samfundslag spiller det en underordnet Rolle. Skulde Lærerne ikke være dogmatiſke Religionslærere, vilde vi nok blive enige om, at Religionsunderviſningen bør afſlutes med de to Aar og ved førſte Afdeling af Eksamen og ikke rangere med Fordobling i Poſtſantallet, ſaaledes ſom det nu finder Sted. Det er et Ekſempel paa, hvad man kunde ønske rettet, og derſom dette gentog ſig tit, og man nu optager diſſe stærkt udprægede Beſtemmelſer i Loven, ſaa at man tit maa lave den om — og man har jo ikke ſaa grimme let ved at lave Beſtemmelſer om her i Landet — vil man komme til at ſtaa med Beſtemmelſer, ſom man ſelv vil finde højſt utilfredsſtillende. Som ſagt, jeg er derfor i Tvivl om, at det i det hele er praktiſt at optage diſſe Detailbeſtemmelſer i Loven, og om man ikke hellere bør lade dem ſtaa hen til miniſteriell Afgørelſe, ſaaledes ſom det nu er, ſaa meget mere, ſom man, naar man begynder derpaa, maa gaa videre og ogſaa tage andre Beſtemmelſer om Fagenes Vægt o. ſ. v. ſamt om andre Forhold ved Eksamen, naar man ſkal afſlutte den o. ſ. v. Men ſelv om jeg her bort fra diſſe Ting, kan jeg aldeles ikke ſtemme for det Forſlag, ſom de ærede Medlemmer have ſtillet, idet jeg heller ikke er enig med dem i at vælge Sagen paa den